

ANHANG

Resümees der Beiträge (englisch, französisch, russisch, tschechisch)

Englische Resümees

Hartwig Eichberg: Spurious Pieces Among J. S. Bach's Clavier Works

A series of pieces Among Bach's sporadic capriccios, variations, sonatas and suites, which should have been included in NBA V/10 may be excluded as not authentic from Bach's oeuvre and thus from publication in the NBA. All of these spurious pieces have come down without authentication and reveal stylistic features not in keeping with Bach's authorship: BWV 834, 835 (J. P. Kirnberger), 838 (C. Graupner), 839, 844/844a (BWV 844a presumably a composition by W. F. Bach; BWV 844 a later version, probably from the circle of J. C. Kittel), 845, 964, 968 (BWV 964 and 968 unauthentic transcriptions from the solo violin sonatas of J. S. Bach, presumably by W. F. Bach), 969 and 990. In addition, three more compositions, that fit into the pattern of other NBA volumes, are shown to have been falsely ascribed to Bach: BWV 945, 960 and 923a (a spurious version of BWV 923, probably from the circle of Kittel). In an appendix the authenticity of the B^b-Major suite (BWV 821) is discussed, whose authorship is still in doubt, and which will therefore be published in a supplementary volume of the NBA.

Emil Platen: On the Authenticity of Some of Bach's Chorales

The chorale „Du Lebensfürst“ (BWV 43,11) comes from the cantor Christoph Peter in Guben (from „*Andachtszymbeln*“, 1655). Bach probably took it from the „*Neu Leipziger Gesangbuch*“ (1682) by G. Vopelius. The chorales „In allen meinen Taten“ (BWV 367) and „Wer Gott vertraut“ (BWV 433) are presumably also adaptations from Vopelius, yet in both cases Bach has made changes in the part writing. Thus considerable significance can be attached to Vopelius' hymnbook as a source of Bach's work, contrary to previous thinking. The process of revising other compositions also pertains to Bach's simple chorale settings to a greater extent than previously thought. The possibility of future findings identifying revisions of earlier models should not be excluded.

Alfred Dürr: On the Origin of the Brandenburg Concerto Nr. 5

The early version of the 5th Brandenburg Concerto is incomplete as presented in NBA VII/2. Therefore material for the critical commentary (Krit. Bericht) has been added and a first edition of this version planned as an insert in the

score. While the early version was composed presumably some time before 1721 (the date of the dedication to the Markgraf of Brandenburg), the writing of the autograph parts (version B) and the dedication score (version A) are probably closely interrelated in time as well as in substance.

Klaus Häfner: The Picander Cycle

Picander's cycle of cantata texts for the entire church year (1st edition, 1728; reprinted, 1732) must be regarded as the textbook of Leipzig church music from St. John's Day 1728 to the 4th Sunday after Trinity 1729. Thus it formed the textual basis of the fourth of Bach's five cycles of cantatas. The music of these cantatas, which number approximately 60, is for the most part lost. What has been preserved just suffices to make us aware of the extent of our loss. Introductory sinfonias seem to have been a characteristic of the cycle. The St. Matthew Passion, whose free poetic texts are also by Picander, constitutes within the framework of this cycle the nucleus of a larger unit that must be regarded as one of Bach's mightiest artistic endeavors.

Winfried Schrammek: On the Use of the Organ in Bach's Performances of the St. Matthew-Passion

Repeated examination of the autograph score as well as the parts of the Matthew-Passion, together with a comparative evaluation of the sources for Cantata 161, results in some new details but also essentially in confirming Schering's thesis about Bach's performing practice in the Thomas Church; however, Bach's indication for the organ-stop to be used is also a starting-point from which to discuss the possibility of a performance of the Matthew-Passion in the Nicholas Church.

Robin A. Leaver: The Luther Writings in Bach's Library

The writings of Martin Luther constitute the most important holdings among the theological books in Bach's library. He owned two large editions of Luther's Collected Works, the Jena edition and (from 1742, verified by an auction receipt) the Altenburg edition. The completion of a Luther quotation, which Bach wrote in his Calov Bible, testifies above all to his intense study of Luther.

Hans-Joachim Schulze: A „Drama per Musica“ as Church Music. On W. F. Bach's Performances of the Ceremonial Cantata BWV 205a

Two printed texts from 1756 and 1757, hitherto not examined, indicate that W. F. Bach had in his possession the source material for the secular cantatas

BWV 205 and 205a by J. S. Bach and that through cuts and certain text alterations he developed ceremonial works for performance in the Liebfrauenkirche in Halle (Saale).

Erwin R. Jacobi: On the Origin of Albert Schweitzer's Bach Book, Based on Unpublished Letters

In his preface to Schweitzer's book on Bach, C. M. Widor, Schweitzer's organ teacher and later friend and colleague, explains why he encouraged the young organist, theologian and philosopher to write a study of Bach's chorale adaptations for French organists, which gradually developed into a major work. Yet only the correspondence between Schweitzer and the publisher, Breitkopf & Härtel (Leipzig), begun in 1900 and unpublished until now, gives us an insight into the origin of this unique work.

Französische Resümees

Hartwig Eichberg: Oeuvres pour clavier d'authenticité douteuse de J.-S. Bach

Quelques morceaux parmi les caprices, variations, sonates et suites séparées, morceaux qu'on aurait dû incorporer à NBA V/10 doivent être éliminés comme inauthentiques de l'ensemble des œuvres de Bach et, par conséquent, de la publication dans la NBA. Tous ces morceaux d'authenticité douteuse ont été transmis incertains et, en outre, possèdent des traits stylistiques qui portent contre Bach en tant que compositeur: BWV 834, 835 (J. Ph. Kirnberger), 838 (Chr. Graupner), 839, 844/844a (BWV 844a étant vraisemblablement une composition de W. F. Bach et BWV 844 un arrangement ultérieur provenant du cercle de J. Chr. Kittel), 845, 964, 968 (BWV 964 et 968 étant des transcriptions non authentiques de sonates pour violon seul de J. S. Bach, présumablement par W. F. Bach), 969 et 990. De plus, trois autres compositions qui ont rapport à des œuvres contenues dans d'autres volumes de la NBA, sont définies comme des attributions erronées: BWV 945, 960 et 923a (arrangement non authentique de BWV 923, vraisemblablement par quelqu'un du cercle de Kittel). Dans un supplément l'authenticité de la suite en si bémol majeur (BWV 821) est discutée qui, pour le moment, demeure incertaine et, à cause de cela, est publiée dans le supplément de la NBA.

Emil Platen: Au sujet de l'authenticité de quelques chorals par J.-S. Bach

Le choral „Du Lebensfürst“ (BWV 43,11) fut composé par le cantor Christoph Peter à Guben (dans les „*Andachtszymbeln*“, 1655). C'est très probable que Bach l'ait pris dans le „*Neu Leipziger Gesangbuch*“ (1682) de G. Vopelius. Les chorals „In allen meinen Taten“ (BWV 367) et „Wer Gott vertraut“

(BWV 433) furent sans doute pris également dans le livre de cantiques de Vopelius, mais Bach a effectué, dans les deux cas, des modifications concernant la technique de composition. Il s'ensuit qu'au livre de cantiques de Vopelius est dû, tout au contraire de l'opinion que l'on avait eue jusqu'ici, une grande importance comme source pour la transmission des créations musicales de Bach. La méthode d'arranger ou de remanier des compositions étrangères s'applique également aux chorals simples de Bach, et cela dans une mesure beaucoup plus large qu'on ne le supposait jusqu'à présent. Il n'est pas exclu que d'autres compositions soient trouvées qui, elles aussi, représentent des remaniements de modèles donnés.

Alfred Dürr: Sur la genèse du 5ème Concerto brandebourgeois

La version primitive du 5ème Concerto brandebourgeois n'est représentée qu'incomplètement dans la NBA VII/2. C'est pourquoi les données nécessaires pour un rapport critique sont complétées, et on compte pouvoir insérer une copie de la première impression de cette version originale dans le livre de musique. Tandis que la version primitive a été probablement créée quelque temps avant 1721 (c'est-à-dire avant l'année de dédicace de cette œuvre au margrave de Brandebourg), il est très vraisemblable qu'il existe un rapport temporel et une causalité entre la naissance des parties autographes (version B) et celle de la partition dédicatoire (version A).

Klaus Häfner: Le cycle annuel de cantates de Picander

Le cycle annuel de cantates de Picander (première impression 1728, réimpression 1732) doit être considéré comme le livre des textes pour les musiques d'église à Leipzig à partir de la Saint-Jean de 1728 jusqu'au quatrième dimanche après la Trinité de 1729. Donc, ce cycle formait la base textuelle du quatrième des cinq cycles de cantates de Bach. Les musiques d'une soixantaine de cantates sont dans une large mesure perdues. Ce qui a été gardé est juste suffisant pour en faire soupçonner la gravité de la perte. Des symphonies instrumentales servant d'introduction semblent avoir été une particularité de ce cycle annuel de cantates. La Passion selon saint Matthieu dont les textes madrigaliens tirent leur origine également de Picander, fait partie de cette série annuelle en y formant le cœur d'un ensemble plus grand qu'il faut concevoir comme une des entreprises artistiques les plus prodigieuses du cantor de Saint-Thomas.

Winfried Schrammek: Problèmes de l'emploi de l'orgue dans la „Passion selon saint Matthieu“ de J.-S. Bach

L'étude réitérée de la partition autographe et des parties originaux de la „Passion selon saint Matthieu“ et la comparaison des sources de la cantate

BWV 161 ont donné en substance – outre quelques connaissances particulières – la confirmation des thèses d'Arnold Schering concernant la pratique d'exécution de J. S. Bach à l'église St. Thomas. Cependant de l'instruction donnée par J. S. Bach sur l'emploi d'un registre nous a fait prendre en considération aussi la possibilité de l'exécution de cette Passion à l'église St. Nicolas.

Robin A. Leaver: Bach et les écrits de Luther dans sa bibliothèque

Les ouvrages de Martin Luther représentent la plus importante partie parmi les livres théologiques dans la bibliothèque de Bach. Entre autre, il posséda deux grandes éditions des œuvres complètes de Luther: l'édition de Iéna et (depuis 1742, documenté par la quittance d'une vente aux enchères) celle d'Altenburg. Sur l'intensité de ses études luthériennes nous renseigne en particulier le fait que Bach lui-même a complété, dans sa Bible de Calov, un passage cité par Luther.

Hans-Joachim Schulze: Un „dramma per musica“ comme musique d'église.

Les exécutions par W. F. Bach de la soi-disant „Huldigungskantate“ (cantate d'hommage) BWV 205a

Deux textes imprimés en 1756 et en 1757 et passés inaperçus jusqu'à présent montrent que W. F. Bach fut en possession des sources pour les cantates profanes BWV 205 et 205a de J.-S. Bach et en obtient, par des coupures et certaines modifications textuelles, des musiques de fête qu'il exécuta dans l'église de Notre Dame de Halle/Saale.

Erwin R. Jacobi: La genèse du livre sur Bach d'Albert Schweitzer en vue de lettres inédites

Charles-Marie Widor, professeur d'orgue de Schweitzer et, plus tard, son ami et collaborateur expose, dans sa préface au livre sur Bach de Schweitzer, ses motifs pourquoi il amena le jeune organiste, théologien et philosophe à écrire, pour les organistes français, une étude sur les arrangements de chorals par Bach, étude qui s'élargit, au cours du travail, de plus en plus pour devenir un livre assez volumineux. Mais ce n'est que la correspondance jusqu'à présent inédite et commençant en 1900 entre Schweitzer et les éditeurs de musique Breitkopf & Härtel à Leipzig, qui nous permet de nous familiariser avec la genèse de ce livre unique.

Russische Resümee s

Хартвиг Эйхберг: О фортепьянных произведениях, приписываемых И. С. Баху

Ряд пьес среди отдельно стоящих каприччио, вариаций, сонат и сюит Баха, которые следовало бы включить в NBA V/10, должны быть исключены из фонда произведений Баха и тем самым из опубликования в NBA, так как подлинность авторства Баха не доказана. Все эти неподлинные пьесы имеют неопределенное происхождение и, помимо того, обладают стилистическими чертами, говорящие против авторства Баха: BWV 834, 835 (J. Ph. Kirnberger), 838 (Ch. Graupner), 839, 844/844a (BWV 844a — предположительно композиция W. F. Bach, BWV 844 — более поздняя обработка, вероятно, из окружения J. Ch. Kittel), 845, 964, 968 (BWV 964 и 968 — не аутентичные переложения из сонат для скрипки соло И. С. Баха, вероятно, В. ф. Баха), 969 и 990. Кроме того, ошибочно приписывается ещё три композиции, которые должны быть в контексте произведений других томов NBA: 945, 960 и 923a (не аутентичная обработка BWV 923, вероятно, из окружения Kittel). В приложении обсуждается подлинность сюиты си-бемоль мажор, BWV 821, авторство которой пока точно не установлено и поэтому публикуется в дополнении.

Эмиль Платен: О подлинности некоторых хоральных пассажей И. С. Баха

Хоральный пассаж „Du Lebensfürst“ (BWV 43, 11) принадлежат кантору Хриstoffу Петеру из Губена (из „Andachtszymbeln“ 1655). Бах, по всей вероятности, перенял его из „Neu Leipziger Gesangbuch“ (1682) Г. Вепелиуса. Хоралы „In allen meinen Taten“ (BWV 367) и „Wer Gott vertraut“ (BWV 433) предположительно также взяты от Вепелиуса, однако в обоих случаях Бах произвел композиционно-технические изменения. Отсюда следует, что, вопреки существующему до сих пор мнению, сборник псалмов Вепелиуса имеет важное значение в качестве источника для творчества Баха. Способ обработки чужих композиций касается в большей мере, чем можно было предположить до сих пор, также скромных хоральных пассажей Баха. Не исключено, что здесь обнаружатся ещё части, которые также являются переработкой заданных образцов.

Альфред Дюрр: К истории создания Пятого бранденбургского концерта

Ранний вариант Пятого бранденбургского концерта в NBA VII/2 имеется лишь неполностью. Поэтому необходимые к *Kritischer Bericht* данные будут дополнены, и предлагается включить первое издание этого варианта в качестве вкладки в издаваемые ноты. В то время как ранний вариант предположительно был создан некоторое время до 1721 года (дата посвящения маркграфу Бранденбургскому), создание подлинных голосов (вариант B) и партитура посвящения (вариант A) вероятно следует рассматривать во временной и причинной связи.

Клаус Хефнер: Годовой выпуск Пикандера

Годовой выпуск Пикандера (первое издание 1728 года, новое издание 1732 года) следует рассматривать как либретто Лейпцигской церковной музыки от Иванова дня 1728 г. до 4-го воскресенья после троицы 1729 года. Оно представляло собой, таким образом, текстовую основу четвертого и пятого выпуска кантат Баха. Музыка к примерно 60 кантатам в значительной степени утеряна. Сохранившегося достаточно только для того, чтобы сознавать размеры потерь. Особенностью выпусков, кажется, были инструментальные вводные симфонии. Страсти по Матфею, мадригальные тексты которых также к рамкам этого выпуска как основа более крупной единицы, которую следует понимать как одно из самых величественных художественных дел кантора школы св. фомы.

Винфрид Шраммек: Вопросы использования органа в «Страстях по Матфею» Баха

Повторное исследование рукописной партитуры, а также голосов в «Страстях по Матфею», как и сравнительная оценка источников кантаты BWV 161 подтверждают наряду с раскрытием некоторых деталей в значительной степени тезис А. Шеринга о практике исполнения Баха в церкви св. Томаса; однако, регистровые указания Баха дают повод обсудить возможности исполнения «Страстей по Матфею» также и в Лейпцигской церкви св. Николая.

Робин А. Левер: Бах и трактаты Лютера в его библиотеке

Трактаты М. Лютера являются важнейшим разделом среди теологических книг библиотеки Баха. У него, между прочим, были два больших издания собраний сочинений Лютера, иенское и (с 1742 года, что подтверждается квитанцией с аукциона) альтенбургское издание. Об интенсивности изучения произведений Лютера Бахом свидетельствует, прежде всего, рукописное дополнение лютеровской цитаты, произведенной последним в своей библии Калова.

Ганс-Иоахим Шульце: „Drama per Musica“ как церковная музыка.

Об исполнениях В. ф. Бахом хвалебной кантаты BWV 205 a

Два до сих пор не обработанных текста от 1756 и 1757 г. г. показывают, что В. Ф. Баху принадлежал исходный материал к светским кантатам BWV 205 и 205a И. С. Баха и путем сокращений и определенных изменений текста создал праздничную музыку для исполнения в Либфрауэнкирхе в Галле/Заале.

Эрвин Р. Якоби: К созданию книги о Бахе Альберта Швейцера на основании неопубликованных писем.

В то время как Х. М. Видор, учитель Швейцера по органу и позднее его друг и сотрудник, в своем «предисловии» к книге Швейцера о Бахе объясняет, почему он заставлял молодого органиста, теолога и философа написать исследование по работкам хоралов Баха для французских органистов, которые в ходе работы расширились до объемистой книги, только неопубликованная до сих пор переписка между Швейцером и издательством Breitkopf & Härtel (Лейпциг), начавшаяся в 1900 году, дает представление об истории создания этой единственной в своем роде книги.

T s c h e c h i s c h e R e s ü m e e s

Hartwig Eichberg: Nepravá díla mezi klavírními skladbami J. S. Bacha

Řada děl mezi Bachovými jednotlivě existujícími capricci, variacemi, sonátami a suitami, které by musily být pojaty do NBA V/10, musíme vyřadit jako nepůvodní z Bachova soupisu děl, a proto nemohou být uveřejněny v NBA. Všechna tato nepůvodní díla nejsou bezpečně z Bachovy doby dochována a obsahují nadto stylistické prvky, které mluví proti Bachovu autorství: BWV 834, 835 (J. Ph. Kirnberger), 838 (Ch. Graupner), 839, 844/844a (BWV 844a pravděpodobně skladba W.F.Bacha, BWV 844 pozdější zpracování asi z okruhu J. Ch. Kittelse), 845, 964, 968 (BWV 964 a 968 neautenticky převzaté části ze sólových houslových sonát J. S. Bacha, pravděpodobně od W. F. Bacha), 969 a 990. Mimoto jsou chybně připisovány Bachovi tři další skladby, které patří do soupisu děl jiných svazků NBA: BWV 945, 960 a 923a (neautentické zpracování BWV 923 asi z okruhu Kittelse. V dodatcích je blíže osvětlena pravost suity B-dur, BWV 821, která není doposud bezpečně dokázána, a proto je uveřejněna v doplňkovém svazku NBA.

Emil Platen: K pravosti některých chorálních částí J. S. Bacha

Chorální část „Du Lebensfürst“ (BWV 43,11) pochází od gubenského kantora Christophy Petera (z „Andachtszymbeln“, 1655). Bach ji pravděpodobně převzal ze zpěvníku „Neu Leipziger Gesangbuch“ (1682) G. Vopelia. Chorály „In allen meinen Taten“ (BWV 367) a „Wer Gott vertraut“ (BWV 433) byly pravděpodobně převzaty také z Vopelia, Bach v nich přesto pozměnil skladební techniku. Z toho vyplývá, že Vopeliův zpěvník je pro dílo Bachovo velmi důležitým pramenem, i když toto tvrzení odporuje dosavadním názorům. Postup zpracování také cizích skladeb se týká, a to ve větší míře než jsme doposud předpokládali, i prostých chorálních částí J. S. Bacha. Není vyloučeno, že se zde nacházejí ještě jiné části, které rovněž představují zpracování určité skladební předlohy.

Alfred Dürr: K historii vzniku 5. brandenburského koncertu

Původní znění 5. brandenburského koncertu je zachyceno jen torsovitě v NBA VII/2. Proto jsou údaje, potřebné ke Kritischer Bericht doplněny, a tak bude vydán prvotisk tohoto znění jako vložka do notového svazku. Zatímco původní znění vzniklo asi krátce před rokem 1721 (datum věnování bramborskému markaběti) byly napsány autografní hlasy (znění B) a partitura věnování (znění A), ve stejné době aze stejného důvodu.

Klaus Häfner: Picanderův ročník

Picanderův kantátový ročník (prvotisk 1728, novotisk 1732) musíme považovat za knihu textů lipské chrámové hudby, a to od svátku sv. Jana 1728 včetně 4. neděle po sv. Trojici 1729. Tento ročník byl podkladem pro texty čtvrtého Bachova kantátového ročníku, celkem jich bylo pět.

Hudba asi k 60 kantátám se však nedochovala. To, co se dochovalo, stačí právě k tomu, abychom si mohli vůbec představit velikost této ztráty. Zvláštností tohoto ročníku byly asi vstupní instrumentální části. Matoušova pašije, jejíž madrigální texty rovněž pocházejí od Picandera, patří do rámce tohoto ročníku jako základ většího díla. Tato skladba patří k nejmohutnějším uměleckým dílům, která kantor chrámu sv. Tomáše vůbec napsal.

Winfried Schrammek: Problém použití varhan v Bachových Matoušových pašijích

Opětne zkoumání autografní partitury, jakož i hlasů k Matoušovým pašijím a srovnání pramenů ke kantátě BWV 161 potvrzují vedle několika nových poznatků tézi A. Scheringa, která se týká Bachovy praxe interpretace děl v Tomášském kostele. Na základě Bachova návodu k registraci usuzujeme, že Matoušovy pašije byly představeny také v lipském chrámu sv. Mikuláše.

Robin A. Leaver: Bach a Lutherovy spisy v jeho knihovně

Spisy M. Luthera tvoří podstatnou část teologických svazků v Bachově knihovně. Vlastnil např. dvě velká vydání sebraných Lutherových spisů, a to jenské vydání a (od roku 1742 doloženo účtem z dražby) altenburské vydání. Bach studoval skutečně intenzivně Luthera, což dokazuje jeden Lutherův citát, který Bach vlastnoručně doplnil ve své Calově bibli.

Hans-Joachim Schulze: „Drama per Musica“ jako chrámová hudba. K jednotlivým provedením oslavné kantáty BWV 205a W. F. Bachem

Dva texty z roku 1756 a 1757, které doposud nebyly zhodnoceny, dokazují, že W. F. Bach vlastnil prameny ke světským kantátám BWV 205 a 205a J. S. Bacha a získal krácením jakož i určitými změnami v textu slavnostní hudbu pro jednotlivá vystoupení v kostele Liebfrauenkirche v Halle/Saale.

Erwin R. Jacobi: K historii vzniku knihy o Bachovi od Alberta Schweitzera na základě neuvěřitelných dopisů

Zatímco na jedné straně Ch. M. Widor, Schweitzerův učitel hry na varhany a později jeho přítel a spolupracovník, zdůvodňuje podrobněji ve své před-

mluvě k Schweitzerově knize o Bachovi, proč přiměl mladého varhaníka, teologa a filosofa k tomu, aby napsal studii o Bachových chorálních úpravách pro francouzské varhaníky, která se postupně změnila v obsáhlou knihu, vysvětluje na druhé straně doposud neuvěřitelná korespondence mezi Schweitzerem a nakladatelstvím Breitkopf & Härtel (Lipsko), která se datuje od roku 1900, historii vzniku tohoto jedinečného díla.